

หนังสืออ่านเพิ่มเติม

เรื่อง ประวัติศาสตร์ไทยสมัยอยุธยา สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เล่มที่ 1

การสถาปนากรุงศรีอยุธยา

โดย นางฉัตรฎีกาพันธ์ สุวะพันธ์
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการ
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
โรงเรียนอำมาตจเจริญ อำเภอมะนัง จังหวัดอำนาจเจริญ
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

การจัดการเรียนรู้ในรายวิชาของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สามารถเรียนรู้ได้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ทั้งที่เป็น แหล่งเรียนรู้อื่น และที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติหรือมนุษย์ได้สร้างขึ้น สำหรับ **หนังสืออ่านเพิ่มเติม สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ เรื่อง ประวัติศาสตร์ไทยสมัยอยุธยา เล่มที่ 1 การสถาปนากรุงศรีอยุธยา** จัดทำขึ้นโดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาให้ผู้เรียน มีการเรียนรู้ด้วยตนเองตลอดชีวิต การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนต้องเน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ โดยให้ผู้เรียนเป็นผู้ค้นพบองค์ความรู้เอง ซึ่งครูเป็นผู้มีหน้าที่อำนวยความสะดวกทำให้ผู้เรียนมีความรู้ประสบผลสำเร็จได้ ซึ่งสื่อการสอนที่จะตอบสนอง หลักการดังกล่าวมีหลายประเภท หนังสืออ่านเพิ่มเติมเล่มนี้เป็นสื่อการสอนอย่างหนึ่งที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และครูสามารถใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมนี้ในการสอนซ่อมเสริมหรือใช้ในการสอนแทนครูที่ไม่มาหรือใช้ประกอบการสอนของครูในชั้นเรียน และสามารถให้นักเรียนใช้ศึกษานอกเวลาเรียนได้อีกด้วย

ผู้จัดทำได้จัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติมเล่มนี้ขึ้น เพื่อใช้ในการจัดการเรียน การสอน สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพื่อให้นักเรียนบรรลุ เป้าหมายตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด จุดประสงค์ การเรียนรู้ พร้อมทั้งสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

ผู้จัดทำหวังอย่างยิ่งว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมเล่มนี้ คงจะเป็นประโยชน์สำหรับครู และนักเรียน ผู้ที่สนใจต่อไป

ธีรฤฎีกานต์ สุวะพันธ์

สารบัญ

เรื่อง

หน้า

คำชี้แจง	1
ขั้นตอนการอ่านหนังสืออ่านเพิ่มเติม	2
มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้	3
แบบทดสอบก่อนเรียน	5
การสถาปนากรุงศรีอยุธยา	9
ปัจจัยในการสถาปนากรุงศรีอยุธยา	9
ประวัติความเป็นมาของพระเจ้าอู่ทอง	10
ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงและความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยา	12
กิจกรรมเสริมการเรียนรู้	14
เฉลยกิจกรรมเสริมการเรียนรู้	15
แบบทดสอบหลังเรียน	16
เฉลยแบบทดสอบก่อน – หลังเรียน	18
อภิธานศัพท์	19
บรรณานุกรม	20

บัญชีภาพประกอบ

เรื่อง

หน้า

1 สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1.....	11
2 แผนที่ราชอาณาจักรสยาม.....	12
3 แผนที่ที่ตั้งกรุงศรีอยุธยา.....	12

หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ประวัติศาสตร์ไทยสมัยอยุธยา รายวิชา
ประวัติศาสตร์ สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มสาระการเรียนรู้
สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ได้จัดสร้างขึ้นโดยกำหนดตามมาตรฐานการเรียนรู้
และตัวชี้วัด ซึ่งผู้เรียนสามารถศึกษาเนื้อหาและประเมินผลการเรียนได้ด้วยตนเองตาม
ขั้นตอนที่กำหนดไว้ โดยมีแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน กิจกรรมเสริมการเรียนรู้
พร้อมทั้งมีการเฉลยคำตอบ โดยกำหนดเนื้อหาเป็น 8 เล่ม ประกอบด้วย

- เล่มที่ 1 การสถาปนากรุงศรีอยุธยา
- เล่มที่ 2 พัฒนาการด้านการเมืองการปกครองสมัยอยุธยา
- เล่มที่ 3 พัฒนาการด้านสังคมสมัยอยุธยา
- เล่มที่ 4 พัฒนาการด้านเศรษฐกิจสมัยอยุธยา
- เล่มที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยอยุธยา
- เล่มที่ 6 ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยา
- เล่มที่ 7 บุคคลสำคัญสมัยอยุธยา
- เล่มที่ 8 ความเสื่อมของอาณาจักรอยุธยา

อยุธยาเมืองเก่าของเราแต่ก่อน จิตใจอาวรณ์มาเล่าสู่กันฟัง
อยุธยาแต่ก่อนนี้ยัง เป็นดั่งเมืองทองของพี่น้องเผ่าพงศ์ไทย
เดิมนี่ชื่เป็นเมืองเก่า ชาวไทยแสนเศร้าถูกข้าศึกรุกราน
ชาวไทยทุกคนหัวใจร้าวราน ข้าศึกเผาผลาญแหลกลาญวอดวาย
เราชน ชั้นหลังฟังแล้วเศร้าใจ อนุสรณ์ เตือนให้ ชาวไทยคงมั่น
สมัครสมาน ร่วมใจกันสามัคคี คงจะไม่มี ใครกล้า ราวชีวิตไทย

หนังสืออ่านเพิ่มเติมสร้างขึ้นสำหรับให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง
นักเรียนจะได้ประโยชน์ถ้าทำตามคำแนะนำอย่างเคร่งครัด ดังนี้

1. อ่านสาระสำคัญ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และจุดประสงค์การเรียนรู้
ก่อนลงมือศึกษา ห้ามขีดเขียนข้อความใดๆ ลงในหนังสือ
2. ทำแบบทดสอบก่อนเรียนในกระดาษคำตอบที่เตรียมให้ พร้อมตรวจคำตอบ
เพื่อเป็นการทดสอบความรู้พื้นฐานนักเรียน
3. ศึกษารายละเอียดของเนื้อหาให้เข้าใจตามลำดับโดยไม่ต้องรีบร้อน
4. ทำกิจกรรมเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยเขียนลงในกระดาษคำตอบ
และตรวจคำตอบจากเฉลยแต่ละกิจกรรมด้วยตนเอง
5. ถ้าตอบผิดไม่ต้องหมดกำลังใจให้กลับไปศึกษาใหม่อีกครั้ง
6. นักเรียนจะต้องตั้งใจใฝ่เรียนรู้ ซื่อสัตย์ และมีวินัย ไม่ควรเปิดเฉลยคำตอบ
เพื่อจะตอบคำถาม เพราะจะไม่ช่วยให้ได้รับความรู้และความเข้าใจ
7. ไม่จำเป็นต้องศึกษาให้เสร็จในทันทีทันใด ควรศึกษาไปตามความสามารถของตนเอง
8. เมื่อศึกษาจบแล้วให้ทำแบบทดสอบหลังเรียนวัดความรู้ความเข้าใจที่ได้รับ
ลงในกระดาษคำตอบ พร้อมตรวจคำตอบเปรียบเทียบกับการทำแบบทดสอบก่อนเรียน
ให้ทราบความก้าวหน้าในการเรียนรู้ พร้อมส่งหนังสืออ่านเพิ่มเติมตามกำหนดเวลา
และให้อยู่ในสภาพที่เรียบร้อย

มีนักเรียนเข้าใจขั้นตอนแล้ว
ครูขอเป็นกำลังใจให้นักเรียนทุกคนนะค่ะ

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรมไทย กฎมณีนญญาไทย มีความรัก ความกวมใจ และธำรงความเป็นไทย

ตัวชี้วัด

ส 4.3 ม.2/1 วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรีในด้านต่างๆ

ส 4.3 ม.2/2 วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงและความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยา

สาระสำคัญ

อาณาจักรอยุธยามีพัฒนาการด้านต่างๆ ดำเนินอย่างต่อเนื่อง นับได้ 417 ปี เป็นเพราะมีปัจจัยสำคัญที่เอื้อต่อพัฒนาการด้านต่างๆ หลายปัจจัย เช่น ปัจจัยด้านความสามารถของผู้นำ และปัจจัยด้านสภาพภูมิศาสตร์

สาระการเรียนรู้

1. การสถาปนากรุงศรีอยุธยา
2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยา

1. วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการสถาปนากรุงศรีอยุธยาได้
2. วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงและความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยา

ถ้าเพื่อนๆ พร้อมแล้ว
เข้าสู่บทเรียนพกันเลขพระครัน

เนื้อหาในบทเรียน เรื่อง การสถาปนากรุงศรีอยุธยา

ปัจจัยในการสถาปนากรุงศรีอยุธยา

ประวัติความเป็นมาของพระเจ้าอู่ทอง

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงและความ
เจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยา

คำสั่ง จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องเพียงข้อเดียว

1. เพราะเหตุใดเราจึงควรศึกษาสภาพการณ์ทั่วไปของชุมชนไทยในช่วงก่อนการสถาปนา

กรุงศรีอยุธยา

- ก. เพื่อให้เห็นความสำคัญของผู้นำไทย
- ข. เพื่อให้เข้าใจภาพรวมของชุมชนไทย
- ค. เพื่อยืนยันว่าอาณาจักรอยุธยาที่อยู่จริง
- ง. เพื่อให้รู้ว่าชาติไทยเป็นชนชาติที่เก่าแก่ที่สุดในโลก

2. ชุมชนในแคว้นสุพรรณภูมิและแคว้นละโว้มีความเกี่ยวข้องกับการสถาปนากรุงศรีอยุธยาอย่างไร

- ก. แคว้นละโว้มีความสัมพันธ์ทางเครือญาติกับพระเจ้าอู่ทอง
- ข. แคว้นสุพรรณภูมิมีอำนาจทางซีกตะวันออกของแม่น้ำเจ้าพระยา
- ค. แคว้นสุพรรณภูมิพม่าคุกคามในศตวรรษที่ 14 จึงย้ายราชธานีมาที่เมืองอยุธยา
- ง. อาณาจักรอยุธยาเกิดขึ้นจากการสนับสนุนของ 2 แคว้นคือ สุพรรณภูมิและละโว้

3. ปัจจัยใดทำให้อาณาจักรอยุธยามีความมั่นคงและเจริญรุ่งเรืองอย่างยาวนาน

- ก. มีทำเลที่ตั้งที่เหมาะสม
- ข. ได้รับความช่วยเหลือจากประเทศตะวันตก
- ค. เป็นเมืองหน้าด่านของอาณาจักรเขมรโบราณ
- ง. พระเจ้าอู่ทองทรงเป็นกษัตริย์ ที่เทพเจ้าส่งมาปกครองชาวอยุธยา

4. การที่กรุงศรีอยุธยาสามารถดำรงความเป็นอาณาจักรมาได้ถึง 417 ปีเนื่องมาจากหลายปัจจัย

ยกเว้น ข้อใด

- ก. ความสามารถของผู้นำ
- ข. อยุธยามีชัยภูมิที่เหมาะสม
- ค. มีทรัพยากรธรรมชาติที่พอความต้องการ
- ง. การเป็นอาณานิคมของชาติตะวันตก

5. “กรุงเทพทวารวดีศรีอยุธยา” หมายถึงเมืองใด

- ก. กรุงเทพมหานคร
- ข. กรุงศรีอยุธยา
- ค. กรุงทวารวดี
- ง. กรุงอโยธยา

6. อาณาจักรอยุธยาเกิดจากการรวมตัวของแคว้นใด
 - ก. ละโว้-อโยธยา
 - ข. อุทอง-คูบัว
 - ค. ละโว้-สุพรรณภูมิ
 - ง. ทวารวดี-อโยธยา
7. กษัตริย์พระองค์แรกแห่งอาณาจักรอยุธยาคือพระองค์ใด
 - ก. สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1
 - ข. สมเด็จพระนเรศวรมหาราช
 - ค. สมเด็จพระนารายณ์มหาราช
 - ง. สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ
8. พระเจ้าอู่ทองมีความสำคัญต่อประวัติศาสตร์อย่างไร
 - ก. เกราชจากพม่า
 - ข. รวมสุโขทัยกับอยุธยาเข้าด้วยกัน
 - ค. สถาปนากรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี
 - ง. ปกครองบ้านเมืองแบบพ่อปกครองลูก
9. ข้อใด**ไม่ใช่**ปัจจัยที่เอื้อต่อการสถาปนาอาณาจักรอยุธยา
 - ก. ช่องว่างทางการเมือง
 - ข. ความมั่นคงทางยุทธศาสตร์
 - ค. ความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่
 - ง. การให้ความช่วยเหลือจากต่างชาติ
10. ใครที่เสนอแนวคิดว่า พระเจ้าอู่ทองเป็นผู้ครองเมืองละโว้ หรือเมืองสุพรรณภูมิมาก่อน
 - ก. ชีมง เดอ ลาลูแบร์
 - ข. นายตรี อมาตยกุล
 - ค. หลวงประเสริฐอักษรนิติ์
 - ง. สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ

เพื่อนๆ ใ้ลองคิดดูนะ ทำข้อสอบได้ไหมเลย
ไม่ต้องหมดกำลังใจนะ เดี๋ยวเรามาศึกษาเพื่อหาเรื่อง
การสถาปนากรุงศรีอยุธยา แล้วทำแบบทดสอบหลังเรียน
กันใหม่อีกครั้งนะ สู้ๆ ค่ะ

ชื่อ-นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ทดสอบก่อนเรียน

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				

ทดสอบหลังเรียน

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				

 สรุปการประเมิน ให้นักเรียนกรอกคะแนนก่อนและหลังเรียนลงในช่องผลการประเมิน

ผลการประเมิน	
คะแนนก่อนเรียน	คะแนนหลังเรียน

เพื่อนๆ เคยฟังเพลง อยุธยาเมืองเก่า
บ้างไหมครับ

เคยฟังค่ะ เดี่ยวแต่งไทยร้องให้ฟังนะคะ
อยุธยาเมืองเก่าของเราแต่ก่อน จิตใจอาวรณ์มาเล่าสู่กันฟัง
อยุธยาแต่ก่อนนี้ยัง เป็นดั่งเมืองทองของพี่น้องเผ่าพงศ์ไทย
เดิวนี่ซิเป็นเมืองเก่า ชาวไทยแสนเศร้าถูกข้าศึกกรูกราน
ชาวไทยทุกคนหัวใจร้าวราน ข้าศึกเผาผลาญแหลกลาญวอดวาย
เราชน ชั้นหลังฟังแล้วเศร้าใจ อนุสรณ์ เตือนให้ ชาวไทยคงมั่น
สมัครสมาน ร่วมใจกันสามัคคี คงจะไม่มี ใครกล้า ราวชาติไทย

พอฟังเพลงนี้แล้วหนูอยากจะรู้
ความเป็นมาของอาณาจักร
อยุธยาแล้วค่ะ เราไปศึกษา
พร้อมๆ กันเลขนะคะเพื่อนๆ

เข้าสู่เนื้อหา

เรื่อง การสถาปนากรุงศรีอยุธยา

ปัจจัยในการสถาปนากรุงศรีอยุธยา

อาณาจักรอยุธยาดำรงอายุยืนยาวถึง 417 ปี มีกรุงศรีอยุธยาเป็นศูนย์กลางอำนาจหรือราชธานี เป็นอาณาจักรของชนชาติไทยในลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาในช่วง พ.ศ. 1893 ถึง พ.ศ. 2310 ซึ่งในขณะนั้น ได้มีอาณาจักรคนไทยอื่น ๆ ตั้งบ้านเมืองเป็นชุมชนที่เจริญอยู่ก่อนแล้ว ได้แก่ ละโว้ (ลพบุรี) อุทอง (สุพรรณภูมิ) และอาณาจักรสุโขทัย ซึ่งกำลังเสื่อมอำนาจลงมาแล้ว อาณาจักรอยุธยามีความเจริญรุ่งเรืองทั้งทางด้านการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ซึ่งภูมิปัญญาบางประการยังคงตกทอดเป็นมรดกของชาติไทยมาจนถึงปัจจุบัน

ปัจจัยในการสถาปนากรุงศรีอยุธยา

สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (พระเจ้าอู่ทอง) ทรงตัดสินใจเลือกกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี เนื่องจากมีปัจจัยสำคัญดังนี้

สภาพภูมิประเทศ

กรุงศรีอยุธยาเป็นเมืองที่มีความอุดมสมบูรณ์ เป็นอู่ข้าวอู่น้ำ ลักษณะโดยทั่วไปเป็นที่ราบลุ่ม เหมาะในการเพาะปลูก และการค้าทั้งทางบกและทางน้ำ

ศูนย์กลางการคมนาคมและการค้า

ที่ตั้งของกรุงศรีอยุธยาตั้งอยู่บริเวณที่แม่น้ำ 3 สายไหลมาบรรจบกัน คือ แม่น้ำเจ้าพระยาทางทิศใต้และทิศตะวันตก แม่น้ำป่าสักทางทิศตะวันออก และแม่น้ำลพบุรีทางทิศเหนือ อยุธยาจึงเป็นปากประตูสู่เมืองทางด้านเหนือทั้งสุโขทัยและเชียงใหม่ ประกอบกับตั้งอยู่ใกล้ปากแม่น้ำที่ติดกับทะเลอ่าวไทย จึงทำให้สะดวกต่อการค้าขายกับต่างชาติโดยเฉพาะการค้าขายกับจีน

ยุทธศาสตร์ทางการเมือง

อยุธยามีสภาพเป็นเกาะ มีแม่น้ำลำคลองล้อมรอบ เป็นแนวป้องกันการบุกรุกของข้าศึกอย่างดี และเมื่อถึงฤดูน้ำหลากน้ำจะท่วมนอกพระนคร ข้าศึกไม่สามารถตั้งทัพได้

ประวัติความเป็นมาของพระเจ้าอู่ทอง

สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 หรือ พระเจ้าอู่ทอง ทรงเป็นพระปฐมบรมกษัตริย์แห่งอาณาจักรอยุธยา ทรงสถาปนากรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานีของอาณาจักรอยุธยา เมื่อ จุลศักราช 712 ปีชวด โทศก วันศุกร์ เดือนห้า ขึ้นหกค่ำ เวลา 3 นาฬิกา 9 บาท (ตรงกับ พ.ศ. 1893) มีพระนามเต็มว่า สมเด็จพระรามาธิบดีศรีสุนทรบรมบพิตร พระเจ้าอยู่หัว ไม่ปรากฏหลักฐานชัดเจนว่าพระองค์สืบเชื้อสายมาจากราชวงศ์ใดหรือที่ใด มีเพียงข้อสันนิษฐานเกี่ยวกับที่มาของพระเจ้าอู่ทองสรุปได้ดังนี้

แนวความคิดที่ 1 จดหมายเหตุลาลูแบร์

เขียนโดยซิมง เดอ ลาลูแบร์ ราชทูตฝรั่งเศสที่เข้ามากรุงศรีอยุธยาสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช เล่าถึงกษัตริย์ชาวสยามไว้ว่า เมื่อ พ.ศ.1300 พระปฐมสุริยเทพนรไทยสุวรรณบพิตร เป็นกษัตริย์พระองค์แรกของชาวสยามขึ้นครองเมืองไชยบุรีมหานคร ได้ย้ายเมืองหลวงมาที่เมืองธาดนครหลวง ต่อมา พ.ศ.1731 พระพนมไชยศิริย้ายมาที่เมืองนครไทย (อยู่ในพิษณุโลก) และเลยไปสร้างและครองเมืองพลิบพลี (เมืองพลิบพลีอยู่ในเพชรบุรี) จนถึงสมัยพระรามาธิบดีที่ 1 ได้ครองเมืองพลิบพลี แล้วจึงย้ายมาสร้างกรุงศรีอยุธยา

แนวความคิดที่ 2 พงศาวดารกรุงศรีอยุธยาฉบับฟาน ฟลิต หรือ วัน วลิต

สันนิษฐานว่า พระเจ้าอู่ทองเป็นพระราชโอรสของพระเจ้าแผ่นดินที่ปกครองแคว้นแคว้นในประเทศจีน แล้วถูกเนรเทศมาอยู่ที่เมืองปัตตานี และเดินทางผ่านมาทางเมืองละคร (นครศรีธรรมราช) เมืองกุยบุรี (ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์) และมาสร้างเมืองพริบพรี (เพชรบุรี) ภายหลังจึงได้มาสร้างเมืองอยุธยา

แนวความคิดที่ 3 ชินกาลมาลีปกรณ์

สันนิษฐานว่า พระเจ้าอู่ทองสืบเชื้อสายมาจากเจ้าเมืองลพบุรี โดยอ้างหลักฐานทางลายลักษณ์อักษรจากชินกาลมาลีปกรณ์ ที่กล่าวถึงกษัตริย์จากเมืองอโยธยปุระเสด็จมาจากเมืองกัมโพชหรือลพบุรีในปัจจุบันมายึดเมืองชัยนาทหรือพิษณุโลกในปัจจุบัน แล้วตั้งขุนนางชื่อวัฏเดชหรือขุนหลวงพะงั่วครองเมืองสุพรรณภูมิ ญาติของวัฏเดชได้อภิเษกกับพระเจ้าอู่ทองแล้วพระองค์ก็ได้เสด็จกลับไปเมืองอโยธยปุระ

แนวความคิดที่ 4

สมเด็จฯ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ

สันนิษฐานไว้ใน พระราชพงศาวดารฉบับพระราชหัตถเลขา ว่า พระเจ้าอู่ทองสืบเชื้อสายมาจากพระเจ้าชัยศิริที่เคยครองเมืองฝาง (ปัจจุบันอยู่ในเขตเชียงใหม่) หลังจากนั้นเมื่อมีเชื้อสายสืบราชสมบัติต่อมาอีกหลายชั่วอายุคนจึงได้เกิดพระเจ้าอู่ทอง ซึ่งพระเจ้าชัยศิริหรือพระเจ้าศิริชัยเชียงแสนน่าจะเป็นบุคคลเดียวกัน โดยอพยพผู้คนจากเมืองมาตั้งอยู่ที่เมืองชัยศิริหรือศิริชัย ซึ่งน่าจะเป็นเมืองนครปฐมในปัจจุบันก่อนจะมาสร้างกรุงศรีอยุธยา

1

ภาพประกอบ 1 สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1

ที่มา อาณาจักรกรุงศรีอยุธยา ตอนที่ 3. //สืบค้นเมื่อ 23 เมษายน 2559, / จาก/ <http://huexonline.com/knowledge/19/75/>

แนวความคิดที่ 5 นายตรี อมาตยกุล กรรมการชำระประวัติศาสตร์ไทย

ได้เสนอแนวคิด ว่า พระเจ้าอู่ทอง อาจน่าจะมาจากเมืองละโว้ (ลพบุรี) หรือแคว้นสุพรรณภูมิ (สุพรรณบุรี) เพราะทั้ง 2 เมืองนี้ เป็นของคนไทยที่มีอยู่มาตั้งแต่สมัยเขมรเรืองอำนาจ มีไพร่พลและมีวัฒนธรรมที่เจริญ

แนวความคิดที่ 6 การศึกษาหลักฐานทางโบราณคดี

พบว่าดินแดนแถบนี้มีเมืองโบราณที่รุ่งเรืองมาก่อนกรุงศรีอยุธยา เนื่องจากมีร่องรอยศิลปกรรมจำนวนมาก เช่น พระพุทธรูป พระปรางค์ เจดีย์ และวัดต่างๆ ในบริเวณจังหวัดพระนครศรีอยุธยา สิงห์บุรี ลพบุรี สุพรรณบุรี และชัยนาท ซึ่งมีอายุร่วมสมัยหรือก่อนหน้าอยุธยา ทำให้สันนิษฐานว่า พระเจ้าอู่ทองน่าจะปกครองเมืองใดเมืองหนึ่งบริเวณดังกล่าวก่อนที่จะสถาปนากรุงศรีอยุธยา

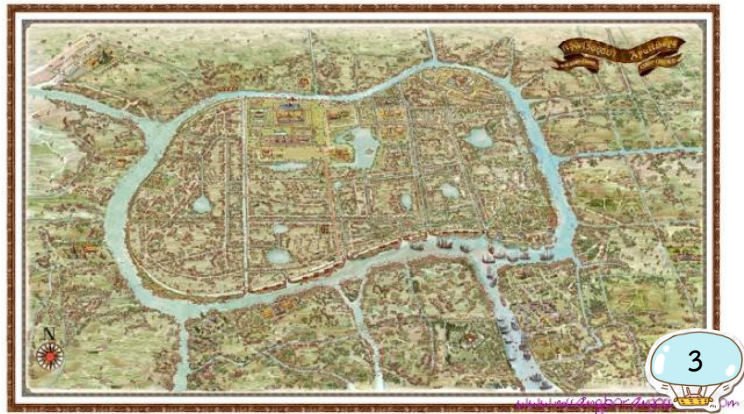
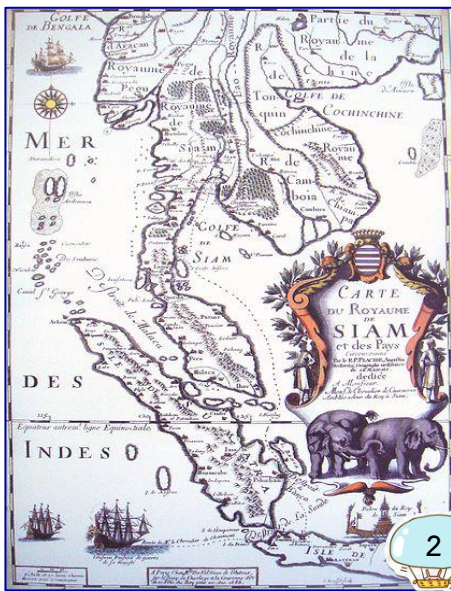

จากข้อสันนิษฐานต่างๆ เหล่านี้ ยังไม่สามารถสรุปได้แน่นอนว่า พระเจ้าอู่ทองมีต้นกำเนิดมาจากที่ใด จึงต้องค้นคว้าหลักฐานข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องนี้มาประกอบการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมอีกต่อไป

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงและ ความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยา

กรุงศรีอยุธยามีความเป็นปึกแผ่นมั่นคงและมีความเจริญรุ่งเรืองอันยาวนานถึง 417 ปี
ด้วยหลายปัจจัยดังต่อไปนี้

ภาพประกอบ 2 แผนที่ราชอาณาจักรสยาม

ภาพประกอบ 3 แผนที่ที่ตั้งกรุงศรีอยุธยา

ที่มา อาณาจักรอยุธยา. //สืบค้นเมื่อ 23 เมษายน 2559./

จาก/ http://kittituh.blogspot.com/2015/08/blog-post_2.html

ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ และที่ตั้ง

กรุงศรีอยุธยามีภูมิประเทศเป็นเกาะ มีแม่น้ำล้อมรอบ 3 สาย ได้แก่ แม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำป่าสักและแม่น้ำลพบุรี เป็นชัยภูมิป้องกันข้าศึก รวมทั้งพื้นดินมีความอุดมสมบูรณ์ จึงเป็นแหล่งปลูกข้าวที่สำคัญแหล่งหนึ่งในเอเชีย

ปัจจัยทางเศรษฐกิจ

เป็นศูนย์กลางการคมนาคม มีแม่น้ำไหลผ่าน 3 สาย และตั้งอยู่ใกล้อ่าวไทย เหมาะกับการเป็นเมืองท่าทั้งในอาณาจักรและการค้ากับต่างประเทศ เป็นแหล่งติดต่อค้าขายระหว่างพ่อค้าต่างชาติกับแคว้นไทย รวมทั้งพ่อค้าจากจีน

ปัจจัยทางสังคม

พื้นที่ใกล้เคียงกับอาณาจักรอยุธยา เคยเป็นที่ตั้งของอาณาจักรโบราณที่สำคัญ ได้แก่ ทวารวดี ละโว้ สุพรรณภูมิ โดยอยุธยาได้รับอารยธรรมเดิมของอาณาจักรโบราณมาปรับใช้ผสมผสาน ส่งผลให้อาณาจักรเจริญรุ่งเรือง

พระปรีชาสามารถ ของพระมหากษัตริย์

หลายครั้งที่อาณาจักรอยุธยาเผชิญปัญหาภัยคุกคามจากภายนอก แต่ด้วยพระปรีชาสามารถของพระมหากษัตริย์ที่ทรงปกครองบ้านเมืองอย่างมีระเบียบ ใช้กฎหมายควบคุมสังคม ดำเนินนโยบายต่างประเทศอย่างเหมาะสม ทำให้บ้านเมืองมั่นคงและเจริญรุ่งเรืองอย่างยาวนาน

เพื่อนๆ เห็นไหมครับว่า ด้วยปัจจัยหลายประการทำให้
กรุงศรีอยุธยาของเรามีความมั่นคงและเจริญรุ่งเรืองได้
ยาวนานถึง 417 ปี

ใช่ค่ะ ปัจจัยด้านต่างๆ เช่น ลักษณะทางกายภาพมีความ
อุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การตั้งถิ่นฐาน จึงมีคนเข้ามาอยู่อาศัยมาก
ทำให้มีกำลังคนในการสร้างกองทัพและแรงงานในการผลิต
ปัจจัยเกี่ยวกับทำเลที่ตั้ง ที่ตั้งอยู่ในเส้นทางการค้า และด้วย
พระปรีชาสามารถของพระมหากษัตริย์จึงทำให้กรุงศรีอยุธยา
มีความมั่นคงและเจริญรุ่งเรืองอย่างยาวนานค่ะ

เก่งมากครับนักเรียน หลังจากศึกษาเพื่อหาเรียนรู้อแล้ว
ให้นักเรียนทำกิจกรรมเสริมการเรียนรู้
แล้วทำแบบทดสอบหลังเรียนนะคะ

คำชี้แจง : ให้นักเรียนเขียนแผนผังความคิด (Mind Mapping) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงและ
ความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยา

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงและ
ความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยา

กิจกรรมเสริมการเรียนรู้

คำชี้แจง : ให้นักเรียนเขียนแผนผังความคิด (Mind Mapping) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงและความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยา

แนวคำตอบ

หรือขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของครูผู้สอน

คำสั่ง จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องเพียงข้อเดียว

1. ชุมชนในแคว้นสุพรรณภูมิและแคว้นละโว้มีความเกี่ยวข้องกับการสถาปนากรุงศรีอยุธยาอย่างไร
 - ก. แคว้นละโว้มีความสัมพันธ์ทางเครือญาติกับพระเจ้าอู่ทอง
 - ข. แคว้นสุพรรณภูมิมีอำนาจทางซีกตะวันตกของแม่น้ำเจ้าพระยา
 - ค. แคว้นสุพรรณภูมิพม่าคุกคามในศตวรรษที่ 14 จึงย้ายราชธานีมาที่เมืองอยุธยา
 - ง. อาณาจักรอยุธยาเกิดขึ้นจากการสนับสนุนของ 2 แคว้นคือ สุพรรณภูมิ และละโว้
2. ปัจจัยใดทำให้อาณาจักรอยุธยามีความมั่นคงและเจริญรุ่งเรืองอย่างยาวนาน
 - ก. มีทำเลที่ตั้งที่เหมาะสม
 - ข. ได้รับความช่วยเหลือจากประเทศตะวันตก
 - ค. เป็นเมืองหน้าด่านของอาณาจักรเขมรโบราณ
 - ง. พระเจ้าอู่ทองทรงเป็นกษัตริย์ ที่เทพเจ้าส่งมาปกครองชาวอยุธยา
3. เพราะเหตุใดเราจึงควรศึกษาสภาพการณ์ทั่วไปของชุมชนไทยในช่วงก่อนการสถาปนากรุงศรีอยุธยา
 - ก. เพื่อให้เห็นความสำคัญของผู้นำไทย
 - ข. เพื่อให้เข้าใจภาพรวมของชุมชนไทย
 - ค. เพื่อยืนยันว่าอาณาจักรอยุธยามีอยู่จริง
 - ง. เพื่อให้รู้ว่าชาติไทยเป็นชนชาติที่เก่าแก่ที่สุดในโลก
4. อาณาจักรอยุธยาเกิดจากการรวมตัวของแคว้นใด

ก. ละโว้-อโยธยา	ข. อู่ทอง-คูบัว
ค. ละโว้-สุพรรณภูมิ	ง. ทวารวดี-อโยธยา
5. การที่กรุงศรีอยุธยาสามารถดำรงความเป็นอาณาจักรมาได้ถึง 417 ปีเนื่องมาจากหลายปัจจัย

ยกเว้นข้อใด

ก. ความสามารถของผู้นำ	ข. อยุธยามีชัยภูมิที่เหมาะสม
ค. มีทรัพยากรธรรมชาติที่พอความต้องการ	ง. การเป็นอาณานิคมของชาติตะวันตก

6. ข้อใด**ไม่ใช่**ปัจจัยที่เอื้อต่อการสถาปนาอาณาจักรอยุธยา
- ช่องว่างทางการเมือง
 - ความมั่นคงทางยุทธศาสตร์
 - ความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่
 - การให้ความช่วยเหลือจากต่างชาติ
7. ใครที่เสนอแนวคิดว่า พระเจ้าอู่ทองเป็นผู้ครองเมืองละโว้ หรือเมืองสุพรรณภูมิมาก่อน
- นายตรี อมาตยกุล
 - ซีมิง เดอ ลาลูแบร์
 - หลวงประเสริฐอักษรนิติ์
 - สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ
8. กษัตริย์พระองค์แรกแห่งอาณาจักรอยุธยาคือพระองค์ใด
- สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1
 - สมเด็จพระนเรศวรมหาราช
 - สมเด็จพระนารายณ์มหาราช
 - สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ
9. “กรุงเทพทวารวดีศรีอยุธยา” หมายถึงเมืองใด
- กรุงอโยธยา
 - กรุงทวารวดี
 - กรุงศรีอยุธยา
 - กรุงเทพมหานคร
10. พระเจ้าอู่ทองมีความสำคัญต่อประวัติศาสตร์อย่างไร
- เอกราชจากพม่า
 - รวมสุโขทัยกับอยุธยาเข้าด้วยกัน
 - สถาปนากรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี
 - ปกครองบ้านเมืองแบบพ่อปกครองลูก

หลังจากศึกษาเนื้อหาเรื่อง การสถาปนา
กรุงศรีอยุธยา ก็ใกล้จะถึงเวลาเพื่อน ๆ
ทุกคนต้องทำข้อสอบได้แล้วนะ เลยคะ

เฉลยแบบทดสอบ

เรื่อง การสถาปนากรุงศรีอยุธยา

ก่อนเรียน

1. ข	6. ค
2. ง	7. ก
3. ก	8. ค
4. ง	9. ง
5. ข	10. ข

หลังเรียน

1. ง	6. ง
2. ก	7. ก
3. ข	8. ก
4. ค	9. ค
5. ง	10. ค

ตอบถูก 8 ข้อขึ้นไป

ถือว่าผ่านเกณฑ์นะครับ

คือ แผ่นดินทองที่อุดมสมบูรณ์ไปด้วยทุ่งข้าวสีทองกว้างใหญ่
สันนิษฐานว่ามีจุดศูนย์กลางอยู่ที่จังหวัดสุพรรณบุรี

คือ กลุ่มบ้านเมืองหรือแคว้นที่ตั้งอยู่ในบริเวณพื้นที่ภาคกลางปาก
ตะวันออกของกลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา มีศูนย์กลางอยู่ที่เมืองละโว้หรือลพบุรี

คือ นับตั้งแต่การสถาปนากรุงศรีอยุธยา ใน พ.ศ.1893 เรียกว่า อโยธยา
มาตลอด ส่วนคำว่า อยุธยา มาใช้ในสมัยสมเด็จพระมหาธรรมราชาธิราช
เป็นต้นมา

บรรณานุกรม

กษัตริย์ในสมัยกรุงอยุธยา ตอนที่ 2 : สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 หรือ พระเจ้าอู่ทอง. (ออนไลน์).

สืบค้นเมื่อ 23 เมษายน, 2559, จาก <https://writer.dek-d.com/procity/story/viewlongc.php?id=252455&chapter=2>

จอมเกล้าเจ้าอยู่หัว, พระบาทสมเด็จพระ. พระราชพงศาวดารฉบับพระราชหัตถเลขา 2 เล่ม. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : กรมศิลปากร , 2542.

ชาญวิทย์ เกษตรศิริ. อยุธยา : ประวัติศาสตร์และการเมือง. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2542.

ณรงค์ พ่วงพิศ และวุฒิชัย มูลศิลป์. หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม.2. พิมพ์ครั้งที่ 15. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, มปป.

ประสิทธิ์ เอื้อตระกูลวิทย์. หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ 2 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เอมพันธ์ จำกัด, 2559.

พิชาติ แก้วพวง. ขยันก่อนสอบ สังคมศึกษา ม.2. กรุงเทพฯ : แม็คเอ็ดดูเคชั่น, 2556.

พระราชพงศาวดารกรุงศรีอยุธยา ฉบับพันจันทนุมาศ (เจิม) และเอกสารอื่นๆ. นนทบุรี : ศรีปัญญา, 2553.

ฟาน ฟลิต (วัน วลีต). รวมบันทึกประวัติศาสตร์อยุธยาของฟาน ฟลิต (วัน วลีต). พิมพ์ครั้งที่ 2 ฉบับปรับปรุง. กรุงเทพฯ : กรมศิลปากร, 2548.

ลาตูแบร์. จดหมายเหตุลาตูแบร์ ราชอาณาจักรสยาม. สันต์ ท.โกมลบุตร แปล. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ศรีปัญญา, 2548.

วงเดือน นาราจักร และชมพูนุท นาศิริรักษ์. หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม.2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์พัฒนาคุณภาพวิชาการ, 2559.

สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ 23 เมษายน, 2559, จาก <https://th.wikipedia.org/wiki/>

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. การเรียนรู้ประวัติศาสตร์อยุธยา ผ่านสื่อ Virtual Field Trip. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2556.

อาณาจักรกรุงศรีอยุธยา ตอนที่ 3. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ 23 เมษายน 2559,/ จาก/ <http://huexonline.com/knowledge/19/75/>

บรรณานุกรม (ต่อ)

อาณาจักรอยุธยา. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ 23 เมษายน 2559,/ จาก/ http://kittituh.blogspot.com/2015/08/blog-post_2.html